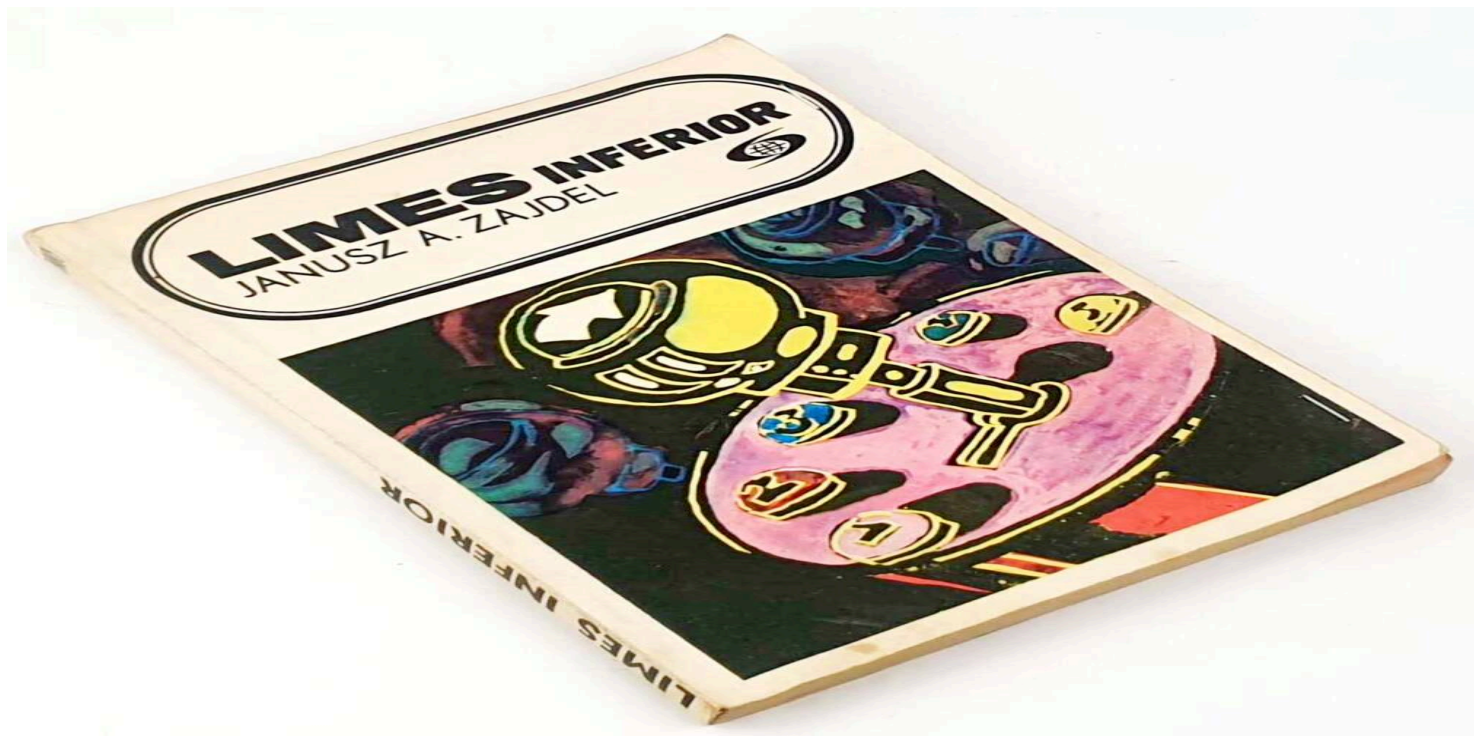

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/archiwum-ipn/106750,Janusz-Zajdel-w-oczach-Ministerstwa-Spraw-Wewnetrznych.html>

Okładka książki Janusza Zajdla pt. „Limes Inferior”, wyd. Iskry, 1982 r.

ARTYKUŁ

Janusz Zajdel w oczach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

OKRES HISTORYCZNY

(1970-1980) Od Gdańska do Gdańska (1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: WITOLD WASILEWSKI 23.04.2024

Wśród tzw. materiałów administracyjnych Departamentu III MSW, które trafiły do Archiwum IPN, znajduje się zbiór charakterystyk osób pozostających w kręgu zainteresowania operacyjnego SB MSW. Zainteresowanie oznaczało

pobieżną inwigilację. Zbiór obejmuje lata 1967-1989, a dotyczy głównie lat 70. i 80.

Aparat bezpieczeństwa traktował charakteryzowanych jako podejrzanych i mogących stwarzać władzy problemy. W kartotece, gdyż w gruncie rzeczy z nią mamy w tym wypadku do czynienia, odnajdujemy opisy m.in. sylwetek pracowników instytucji naukowych. Zbiór zawiera syntetyczne, najwyżej kilkustronicowe, informacje o osobach, niekiedy okraszone uzupełniającą notatką któregoś z departamentów MSW i tym m.in. różni się od często opasłych teczek osób rozpracowywanych przez SB.

Bezpieka uczy się łaciny

W gronie osób charakteryzowanych znalazł się Janusz Zajdel (w biogramie MSW z uwzględnieniem drugiego imienia jako Andrzej Janusz Zajdel!) – jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy *science fiction*, autor m.in. znakomitych antyutopii. Zajdel stał się obiektem zainteresowania MSW głównie jako pracownik Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej w Warszawie. „Informacja” dotyczyła jednak również jego aktywności pisarskiej.

W notatce został przedstawiony jako autor ośmiu książek, wśród których wyróżniono szczególnie „*Limes inferior*” (wyd. Iskry, 1982), stwierdzając:

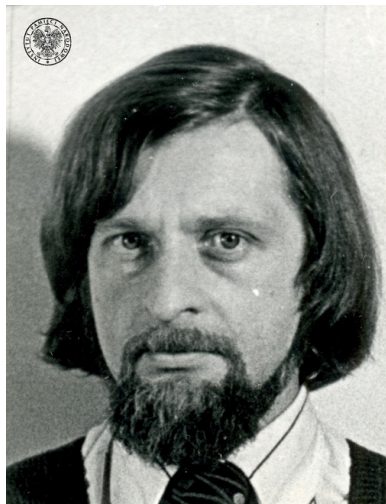
„Książka J. Zajdla pt. »Limes in herrior« /»Granica wieku«/ przyczyniła się do wzrostu jego autorytetu na Zachodzie”.

Tytuł tej chyba najpopularniejszej powieści w ogólnie błyskotliwej twórczości Zajdla w rzeczywistości brzmi „*Limes inferior*”, a zwykle przyjmowane tłumaczenie z języka łacińskiego brzmi: „Dolna granica”. Uprawnione byłoby też: „Granica niższości” (bycia gorszym), ale na pewno nie „Granica wieku”. Tytuł wiąże się z treścią powieści, której streszczać tu nie będziemy, ale do której przeczytania zachęcamy!

Z zabawnego błędu bezpieki nie należy wyciągać zbyt daleko idących wniosków, rozpoznanie było raczej poprawne, włącznie ze stwierdzeniem, że:

„wśród pisarzy uprawiających *science-fiction* uważany jest za jednego z lepszych w tym gatunku twórczości”,

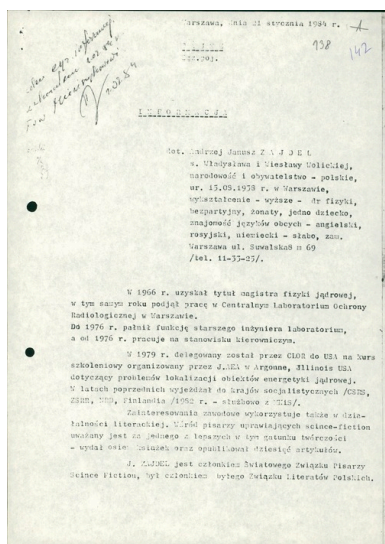
co można uznać za trafne podkreślenie wybitności późniejszego patrona najważniejszej nagrody polskiej fantastyki.

Janusz Andrzej Zajdel, ok. 1977 r.

- zdjęcie z akt paszportowych

(fot. z zasobu IPN)

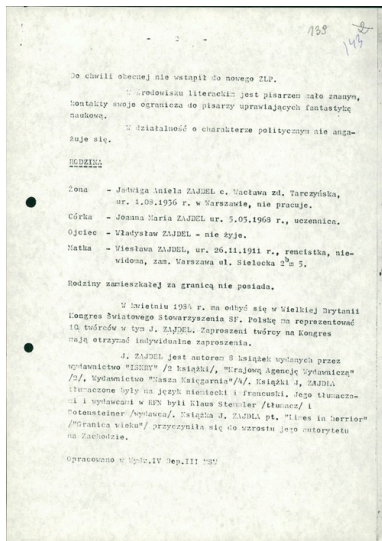
Informacja dot. Andrzeja Janusza

Zajdla opracowana przez Wydział

IV Departamentu III MSW.

Warszawa, 21 I 1984 r. (z zasobu

IPN)

Informacja dot. Andrzeja Janusza
Zajdla opracowana przez Wydział
IV Departamentu III MSW.
Warszawa, 21 I 1984 r. (z zasobu
IPN)

Prezentował zawsze swój negatywny stosunek do partii...

Natomiast pochopne stwierdzenie, że Zajdel:

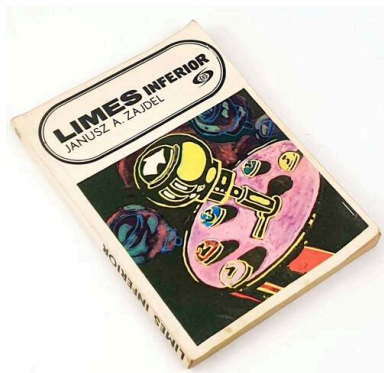
„w działalność o charakterze politycznym nie angażuje się”,

zostało niejako sprostowane w załączonym za biogramem piśmie naczelnika Wydziału V Departamentu V MSW, uzupełniającym wiedzę o Zajdlu:

„W/w do dnia 13.12.1981 r. pełnił funkcję Przewodniczącego Koła »Solidarność« [w CLOR]. W okresie swojej działalności związkowej prezentował zawsze swój negatywny stosunek do partii. Jego poglądy były dalekie

od akceptacji. Z jego inicjatywy w budynku CLOR wywieszane były propagandowe materiały związkowe szkalujące władze państwowo-polityczne. Po wprowadzeniu stanu wojennego J. ZAJDEL zaprzestał działalności związkowej ale nie zmienił swoich poglądów”.

Poniżej zamieszczamy skan informacji dotyczącej Janusza Zajdla z 21 stycznia 1984 r., opracowanej w Wydziale IV Departamentu III MSW.

Okładka książki Janusza Zajdla pt.
„Limes Inferior”, wyd. Iskry, 1982
r.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ